

Perede ülevaatus ja nõrkade perede ühendamine, sülemlemise vältimine

Kokkuvõtte loengust piirkondlikul mesinduspäeval Elva Mesinike Seltsis 17.04.2010.a.

Lektor Tõnu Hiimäe, lektorileping PR-6-1.5-58

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Perede põhjalikumat läbivaatust võib teostada alles siis kui termomeeter näitab rohkem kui pluss 12 kraadi varjus. Väheema temperatuuri juures võib haue külma saada ning tagajärjeks on meil vigased ja alaarenenud mesilased. Aprilli keskpaigaks on meil ka enam-vähem selge, kuidas pere talvitus ja kuidas ta edasi areneb.

Tuleb silmas pidada, et nõrkade perede meetoodang on 3-4 korda väiksem ja ka mee kvaliteet on viletsam. Mesilased ise on aga haigustele ja parasiitidele vastuvõtlikumad. Nõrka peret võib turgutada mõne vastkoozuva haudmeraamiga ja noorte mesilastega mõnest hästi tugevast perest või siis ühendada kaks nõrka peret. Selleks tuleks valida võimalikult soe ilm. Tavaliselt nõrgem pere ühendatakse tugevamaga. Ema kõrvaldamisest kuni ühendamiseni ei tohiks mööduda üle kahe tunni, sest muidu hakatakse ase-emakuppe tegema. Enne ühendamist anda mõlemale perele tugevasti suitsu.

Uute perede saamiseks kasutatakse kõige sagedamini kas perede poolitust, kunstpere. võrsikpere, lendpere moodustamist või siis saadud sülemi paigutamist tarru. Perede poolitamisel on tegemist pere pooleks jagamisega, kusjuures kumbki pool peab saama lennumesilasi, tarumesilasi, igas vanuses hauet, paar sööda-ja suirakärge. Jagatav pere peab olema vähemalt 16 kärjetänavat mesilasi suur. Emata jäänud perele antakse umbes tunni möödumisel viljastatud või viljastamata ema. Võib anda ka küpse emakupu.

Koondkunstpere moodustamisel võetakse mitmest tarust 1-2 valdavalt kaanetatud haudmega ja noorte mesilastega raami ning asetatakse tühja tarru.

Võrsikpere(idupere) moodustatakse mõnel kärjeraamil samasse tarru, tiheda vahelaua taha.

Lendpere moodustatakse järgmiselt. Tugeva perega taru viiakse keskpäeval endisest kohast umbes 10 meetri kaugusele. Endise tugeva pere asemele paigutatakse ettevalmistatud mesilasteta taru. Kaugemale viidud tarust otsitakse üles ema ja paigutatakse ta, kas haudmeraamiga või ilma, tühja tarru. Ema ei ole vaja puuri panna sest korjelt saavad mesilased on ju selle ema pereliikmed. Eemale viidud perele antakse kas noor ema või lastakse neil peres olnud sülemikupust kasvatada endale uus ema. Lendpere moodustamine on üks tõhusamaid sülemlemisvastaseid abinõusid ja teda kasutatakse siis kui peres on juba sülemlemismeeleolu ning ema on juba emakuppudesse munenud.

Sülemlemine on tegelikult mesilaste loomulik viis paljuneda. Mesinikule tähendab see aga perede nõrgenemist ja suve lõpuks meesaagi tunduvat vähenemist. Sülemlemise põhjusi võib olla väga mitmeid. Põhimisteks põhjusteks on kindlasti pärilikkus, söödamaa ja korjeolude viletsus, pesaruumi kitsikus tarus ja mesilasperede suur tihedus mesilas. Veel sülemlevad ka haigustest nõrgestatud pered, juhul kui nad pole täiesti nõrgaks jäänud. See on mesilastel üks liigi säilitamise viise- haiguste eest põgeneda.

Kui sülemlemismeeleolu on juba tekkinud, siis emakuppude hävitamine või haudmeraamide vahele kärjepõhjade asetamine ei anna soovitud tulemusi. Küll aga aitab pesade õige ja õigeaegne laiendamine ära hoida sülemlemise meeoleolu tekkimist. Pesade laiendamisel asetatakse algul vanemad ülesehitatud kärjed söödakärje ja haudmekärje vahele. Hiljem võib kärjepõhja asetada ka haudmekärgede vahele.

Lugupidamisega Tõnu Hiimäe.